

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

GAB/075/180-1/2010/MZ

Warszawa, 4 października 2010 roku

**Szanowni Państwo
Kuratorzy Oświaty,
Dyrektorzy Szkół,
Nauczyciele i Wychowawcy**

Szanowni Państwo,

Polecam Państwa uwadze akcję *Wypadki na drogach – porozmawiajmy*, polegającą na działaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach.

W 2009 roku na polskich drogach zginęło 128 dzieci, a ponad 5 tysięcy zostało rannych. Wiele straciło także rodziców i swoich najbliższych.

Komisja Europejska podejmuje szereg działań i apeluje o połączenie wszystkich sił, aby - zgodnie z nowym dokumentem programowym, dotyczącym bezpieczeństwa na drogach w latach 2011-2020 – zmniejszyć o połowę liczbę ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych.

Dlatego z zadowoleniem przyjmuję inicjatywę stowarzyszenia „Droga i Bezpieczeństwo”, związaną z Europejskim Dniem Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Światowym Dniem Pamięci o Ofiarach Wypadków Drogowych, aby w trakcie dwóch proponowanych dni (12 października i 19 listopada br.) we wszystkich szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzono zajęcia w ramach trzeciej edycji ogólnopolskiej akcji *Wypadki na drogach – porozmawiajmy*.

Akcja została objęta patronatem honorowym Ministra Edukacji Narodowej i Rzecznika Praw Dziecka. Jej program zachęca do dyskusji, rozważań i refleksji, uświadamia też dzieciom i młodzieży, w jak dużym stopniu bezpieczeństwo zależy od nich samych.

Przekazując Państwu materiały na temat planowanej akcji, proszę o zaangażowanie w jej realizację.

z powrotem
Marek Michalak

„Wypadki na drogach – porozmawiajmy” 12 października i 19 listopada 2010 r.

Patronaty:

- opracowanie autorskie i organizacja:
Stowarzyszenie na Rzecz Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
„Droga i Bezpieczeństwo”
- patronat medialny:
Portal Edukacyjny Wychowania Komunikacyjnego „Bezpieczna Droga do Szkoły”
www.wychowaniekomunikacyjne.org

Szanowni Państwo!
Nauczyciele i Dyrektorzy Szkół!

Zwracamy się do Was po raz trzeci o wsparcie i pomoc w realizacji naszej ogólnopolskiej akcji w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

W tym roku proponujemy przeprowadzenie przedsięwzięcia dwuetapowo, z punktami kulminacyjnymi w podanych terminach a dodatkowo o wzbogacenie go poprzez dodatkowe działania towarzyszące, zwiększające zaangażowanie uczniów i siłę oddziaływania naszej wspólnej pracy. Tematem przewodnim tegorocznej edycji jest nadmierna prędkość

W Polsce w 2009 r. na drogach zginęły 4 572 osoby, a rannych zostało 56 046 osób. To przeraża. Nasz kraj przoduje w europejskich statystykach pod względem ilości i ciężkości wypadków drogowych a na polskich drogach ginie średnio 14 osób na 100 000 mieszkańców, to trzykrotnie więcej niż średnia europejska.

Nie możemy pozostać obojętni na te statystyki, tym bardziej że dotyczą one również dzieci i młodzieży. Szanowni Państwo, liczymy na Wasze zaangażowanie.

„Wypadki na drogach – porozmawiajmy” wpisała się do kalendarza wielu szkół i jest obecna w świadomości tysięcy uczniów i nauczycieli. Uzyskała pozytywną opinię i poparcie ze strony różnych podmiotów i instytucji (np. Komendy Głównej Policji i parlamentarzystów). Głęboko wierzymy, że zwiększyła świadomość młodych użytkowników dróg z zakresu bezpieczeństwa i pomogła dostrzec liczne problemy z nim związane.

Tegoroczna edycja będzie miała szerszy zakres, również za sprawą większego zaangażowania patronów przedsięwzięcia. Zapraszamy do włączenia się w działania. Wspólnie możemy więcej.

Stowarzyszenie „Droga i Bezpieczeństwo”
Prezes
mgr Ryszard Fonzychowski

Informacje i wskazówki dla nauczycieli

Informacje ogólne

Przebieg akcji zaplanowano do przeprowadzenia w dwóch etapach:

- 1) 12 października 2010 r. w związku z Europejskim Dniem Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, który w tym roku przypada na 13 i 14 października .
- 2) 19 listopada 2010 w związku ze Światowym Dniem Pamięci o Ofiarach Wypadków Drogowych, który obchodzimy w tym roku 21 listopada 2010 r.

Prosimy o zapoznanie się z załączonymi materiałami statystycznymi i merytorycznymi, dotyczącymi prędkości i wykorzystanie ich w zakresie zgodnym z przyjętym przez Was scenariuszem działań oraz każdorazowo przy uwzględnieniu poziomu percepcji i wieku uczniów.

W programie, harmonogramie i regulaminie uczestnictwa znajdziecie Państwo założenia, propozycje i terminy, związane z realizacją akcji.

Prosimy pamiętać o konkursie, który podda pod ocenę jury wartość merytoryczną oraz zgodność z tematem przewodnim i założeniami przedsięwzięcia, nadesłany po realizacji w szkołach materiał w postaci relacji, sprawozdań i wypowiedzi uczniów.

Z autorami najwyższej ocenionych prac spotkamy się na zakończenie w Warszawie, gdzie wspólnie z patronami podsumujemy tegoroczną edycję oraz rozdamy nagrody i wyróżnienia.

W załączeniu znajdziecie Państwo również informację o rezultatach, jakie zostaną osiągnięte w momencie zakończenia projektu i mechanizmach oceny stopnia ich realizacji.

Zapraszamy na bieżąco do śledzenia naszej strony internetowej www.drogabezpieczenstwo.org.pl, gdzie znaleźć będzie można kolejne informacje i komunikaty, dotyczące akcji.

Cel akcji

Podobnie, jak w poprzednich latach, umożliwienie dzieciom i młodzieży wyrażenia swoich poglądów i odczuć w temacie w sposób spontaniczny i nieskrępowany, pod opieką i dyskretną kontrolą nauczyciela w klasie, w czasie co najmniej jednej wybranej lekcji .

Założenia

Uczniowie po wcześniejszym zapoznaniu się z materiałami informacyjnymi i statystykami, podejmą aktywnie dyskusję, opowiedzą o swoich doświadczeniach, obawach, wątpliwościach, podzielą się wnioskami i pomysłami, dotyczącymi tematu. Dodatkowo wezmą udział w przedsięwzięciach towarzyszących, jak również przedyskutują wnioski i refleksje z rodzicami i starszym rodzeństwem.

Forma

Dyskusja, wywołana pytaniami nauczyciela i wypowiedziami uczniów.

Inne

Po 12 października zostanie uruchomiony specjalny adres e-mailowy, pod który można będzie przesyłać sprawozdania i relacje.

Pragniemy z satysfakcją poinformować, że nasza akcja została uhonorowana w postaci zakwalifikowania, spośród ponad pięciuset zgłoszeń do prezentacji w trakcie Światowej Konferencji Międzynarodowej Federacji Drogowej (IRF) w maju 2010 roku w Lizbonie. Zyskała poparcie międzynarodowego jury ekspertów, jako przykład dobrej praktyki profilaktyczno-edukacyjnej w obszarze tematycznym: bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Prędkość w ruchu drogowym

(wybrane aspekty)

Kilka określeń, dotyczących pojęcia prędkości:

- **prędkość dopuszczalna** - to granica prędkości, określona w przepisach, lub wyznaczona znakami drogowymi, w stosunku do konkretnych miejscowości, stref, lub odcinków dróg i ulic
- **prędkość „bezpieczna”** - to prędkość dostosowana do warunków ruchu: ukształtowania terenu, stanu i widoczności drogi, warunków pogodowych, natężenia ruchu, stanu technicznego i obciążenia pojazdu, samopoczucia i kondycji psycho-fizycznej kierowcy.
- **prędkość zalecana** - zazwyczaj wyświetlana na tablicach świetlnych, informująca, że przy jej przestrzeganiu, zachowana zostanie płynność i bezpieczeństwo ruchu.
- **prędkość nadmierna** - to prędkość wyższa od „bezpiecznej” i dopuszczalnej, przy której kierowca w określonych, konkretnych warunkach (człowiek, droga, pojazd) nie jest w stanie bezpiecznie prowadzić pojazdu i zachować nad nim pełnej kontroli.

Nadmierna prędkość jest najczęstszym czynnikiem, mającym wpływ na wypadki w Polsce a dodatkowo ma zasadniczy wpływ na ich ciężkość i konsekwencje.

Parametry wpływu prędkości pojazdu na bezpieczeństwo

Wraz ze wzrostem prędkości:

- **rośnie długość drogi zatrzymania** (hamowania + reakcji kierowcy),

dla przykładu na suchej powierzchni asfaltu, droga hamowania wynosi:

przy prędkości: **30 km/h - 4,68 m.**; 50 km/h - 13,13 m; 60km/h - 18,95 m.;
70 km/h - 25,58 m.; 90 km/h - 42,47 m.; **120km/h - 75,36 m.**

- **wzrasta siła zderzenia**, co rodzi:
 - poważniejsze skutki uderzenia w inny pojazd, lub stałą przeszkodę,
 - wydłużenie drogi odrzutu pojazdów w trakcie wypadku, w konsekwencji prawdopodobieństwo trafienia na chodnik, lub przeciwny pas ruchu, uderzenia w parkujące pojazdy, lub budynek,
- **zwiększa się ryzyko wystąpienia wypadku z udziałem pieszego,**
- **pogarszają się warunki utrzymania równowagi pojazdu** na nierównościach drogi i zakrętach, zmniejsza się przyczepność opon do nawierzchni
- **zmniejsza się możliwość postrzegania otoczenia przez kierowcę**, zawęża się pole percepcji: dostrzeżenia pieszych, znaków drogowych, istotnych informacji, przeszkód na drodze...

Skutki wypadku przy najechaniu pojazdu na pieszego*:

prędkość	lekko ranny	ciężko ranny	ofiara śmiertelna
30 km/h	63%	29%	8%
40 km/h	40%	36%	24%
50 km/h	22%	39%	39%
70 km/h	0%	14%	86%

Dla zobrazowania, **skutki najechania na sztywną przeszkodę** można porównać do zrzucenia samochodu na twardą powierzchnię z wysokości, i tak :

30 km/h, to upadek z 1-szego piętra domu, 50 km/h z 3-ciego, 90 km/h z 10-ego, a 130 km/h z 26-ego piętra.

*Pfleger,E.

Statystyki dotyczące wypadków drogowych

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że na drogach świata, średnio co 30 sekund ginie człowiek. Rocznie stanowi to ponad milion osób a około 50 milionów doznaje obrażeń. Zakłada się, że już w niedalekiej przyszłości wypadki drogowe mogą stać się 3-cią przyczyną zgonów ludzi na świecie.

W Polsce w roku 2009

w 44 196 wypadkach drogowych zginęło 4 572, a rannych zostało 56 046.

Wskaźnik liczby zabitych na 100 wypadków, jest jednym z najwyższych w Europie i wynosi - **11,1**

(dla porównania : Niemcy- 1,4; Wielka Brytania- 1,5; Austria- 1,7; Szwecja- 2,2)

W 2009 r. odnotowano 12 834 wypadki z udziałem osób pieszych (29 % ogółu), w których zginęło 1 477 osób (32,3 % ogółu)

a 12 328 odniosło obrażenia ciała (22 % ogółu).

Sami piesi spowodowali 5 015 wypadków,

w wyniku których śmierć poniosło 771 osób (16,9 % ogółu zabitych).

Najczęstszą przyczyną wypadków, spowodowanych przez pieszych było:

- wejście na jezdnię bezpośrednio przed jadącym pojazdem - 2 898 wypadków,
- przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym - 582 wypadki,
- wejście na jezdnię zza pojazdu, przeszkody - 549 wypadków,
- wejście na jezdnię przy czerwonym świetle - 408 wypadków.

W większości ofiarami śmiertelnymi w tego typu wypadkach byli sami piesi.

W 2009 r. dzieci były sprawcami 1 593 wypadków drogowych,

zginęło w nich 42 dzieci a 1608 zostało rannych.

Najczęstszą przyczyną było nagłe wtargnięcie na jezdnię.

W Polsce w 2009 roku

w przedziale wiekowym

• 0-6

• 7-14

• 15-17

• 18-24

• dalsze przedziały wiekowe w tym miejscu pomijamy.

zginęło

• 43 dzieci

• 85 dzieci

• 119 osób

• 832 osoby

zostało rannych

• 1 333 dzieci

• 3 725 dzieci

• 3 260 osób

• 12 011 osób

Główne przyczyny wypadków w 2009 r. to:

- **niedostosowanie prędkości do warunków ruchu - 10 934 wypadki,**
zginęło w nich 1438 osób a 15 907 zostało rannych,
- nieprzestrzeżenie pierwszeństwa przejazdu,
- nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu.

Nadmierna prędkość to przyczyna ponad 30 % wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami. W dobrych warunkach atmosferycznych i przy dobrej widoczności jest to przyczyna dominująca.

dane na podstawie opracowań Komendy Głównej Policji

Trzeci Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 13 -14 października 2010

Temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym został uhonorowany w postaci nadania mu rangi europejskiej, nie tylko poprzez dokumenty, stanowiska i instytucje temu poświęcone, nie tylko przez podejmowanie tematu na najwyższych szczeblach zarządzania w ramach współpracy unijnej, ale również w postaci stworzenia okazji nadzwyczajnej i odświętnej formy obchodów. **Po raz trzeci obchodzony będzie Europejski Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.**

W trakcie proponowanego Dnia (faktycznie w tym roku dwóch dni) w wielu krajach Europy a także centralnie w Brukseli, będą miały miejsce liczne wydarzenia, nawiązujące do bezpieczeństwa na drodze.

Celem obchodów Europejskiego Dnia BRD, organizowanego w tym roku we współpracy pomiędzy Komisją Europejską, Prezydencją Belgijską w Unii Europejskiej oraz Parlamentem Europejskim **jest podniesienie świadomości w temacie, zapoznanie opinii publicznej z najlepszymi praktykami na poziomie narodowym i lokalnym oraz zaoferowanie możliwości wspólnego działania na rzecz bezpieczniejszych dróg w Europie.**

W dniu 13-tego października w Brukseli, w Parlamencie Europejskim zostanie zorganizowana konferencja poświęcona nowym orientacjom politycznym w dziedzinie bezpieczeństwa ruchu drogowego w okresie 2011-2020 (najważniejszy dokument programowy na następną dekadę), a jednym z głównych tematów będzie:

wyzwanie, przed którym stają rządy państw i Unia, jako całość, a mianowicie temat poszkodowanych w wypadkach.

Drobną częścią do podniesienia świadomości społecznej w tym temacie i włączenia się w obchody Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego wnosi akcja
„Wypadki na drogach – porozmawiajmy”.